

Λίτσα Ψαραύτη Γιαννούλα, η πειρατίνα του Αιγαίου

Σκηνές από τη ζωή των πειρατών τα χρόνια της Τουρκοκρατίας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΛΙΤΣΑ ΨΑΡΑΥΤΗ

*Γιαννούλα,
η πειρατίνα του Αιγαίου*

Σκηνές από τη ζωή των πειρατών
τα χρόνια της Τουρκοκρατίας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ

ΕΚΛΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Θέση υπογραφής δικαιούχου δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Σύγχρονη λογοτεχνία για παιδιά και για νέους
Συλλογή Περιστερία – 213

Λίτσα Ψαραύτη, *Γιαννούλα, η πειρατίνα του Αιγαίου – Σκηές από τη ζωή των πειρατών τα χρόνια της Τουρκοκρατίας*

Εικονογράφηση εξωφύλλου: Εύη Τσακνιά

Υπεύθυνη έκδοσης: Υβόνη Καρούδη

Επιμέλεια-Διορθώσεις: Αντωνία Γουναροπούλου

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright © Σ. Πατάκης ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη)

και Λίτσα Ψαραύτη, 2019

Copyright © για την εικονογράφηση του εξωφύλλου Σ. Πατάκης
ΑΕΕΔΕ (Εκδόσεις Πατάκη), 2021

Πρώτη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα, Μάρτιος 2021

ΚΕΤ Γ416 ΚΕΠ 128/21 ISBN 978-960-16-8328-7

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ.

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.800, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΥΡΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ - ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, Τ.Θ. 1213,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

*Ό,τι γράφουμε συνέβη.
Τίποτα δε συνέβη όπως το γράφουμε.*

ΓΚΑΙΤΕ

«ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ, μωρή Γιαννούλα, πού είσαι, κακό ψόφο να 'χεις;»

Η μάνα μου κατέβαινε στην παραλία ψάχνοντας να με βρει. Ήμουν α ξυπόλυτη, με τα δυο μου δάχτυλα περασμένα στην κουκούλα ενός χταποδιού που είχα πιάσει. Τα πλοκάμια του είχαν κολλήσει στο μπράτσο μου και είχα βασανιστεί πολύ για να τα ξεκολλήσω.

«Εδώ είσαι πάλι; Εγώ δε γέννησα κορίτσι, τον εξαποδώ γέννησα. Πήγαινε γρήγορα να φέρεις νερό από τη βρύση».

Δεν κουνήθηκα από τη θέση μου. Παρακολουθούσα το χταπόδι, που τώρα το είχα ακουμπήσει πάνω στα βότσαλα, να έχει βάλει πλώρη για την παραλία. Πάτησα με τα πόδια μου τα πλοκάμια του, γύρισα ανάποδα την κουκούλα του και σε λίγο σταμάτησε να κουνιέται. Είχε πεθάνει.

Η μάνα μου βαρέθηκε να με βρίζει και γύρισε σπίτι. Για να λέμε την αλήθεια, δεν είμαι και το καλύτερο κορίτσι. Αγοροκόριτσο και ψιλολέλεκα με φωνάζουν, είμαι ψηλή και αδύνατη. Στην εκκλησία δεν πηγαίνω, αλλά ο παπα-Μελέτιος μαζεύει τα παιδιά στο τέλος

της λειτουργίας και προσπαθεί στα κρυφά να μας μάθει γράμματα. Θυμώνει που δεν καταφέρνω ούτε μια λέξη να γράψω σωστά και με κοροϊδεύουν και τ' άλλα παιδιά. Εμένα μ' αρέσει καλύτερα να πηγαίνω στη διπλανή αλάνα να παίζω τα σκλαβάκια και τη μακριά γαϊδούρα με τα γυφτάκια.

Πατέρα δεν έχω, πέθανε νέος, μπορεί και να μην άντεξε την γκρίνια της γυναίκας του. Η μάνα μου, κάθε φορά που θυμώνει, με φοβερίζει:

«Κακομοίρα μου, θα σε στείλω να δουλεύεις στο αρχοντικό του Μαυρογέρακα. Θα πλένεις, θα σιδερώνεις, θα σφουγγαρίζεις, κι εγώ θα παίρνω τον μισθό σου».

Άλλες φορές αλλάζει τροπάρη:

«Θα σε παντρέψω με τον μπαρμπα-Γιαννακό, τον κρασέμπορα με τα πολλά λεφτά. Θα τον γηροκομήσεις κι όταν πεθάνει θα ζήσουμε βασιλικά».

Οι φοβέρες της μάνας μου από το ένα αυτί μπαίνουν και από το άλλο βγαίνουν. Σιγά μην παντρευτώ τον σκατόγερο. Σιγά μην πάω δουλικό στο πλουσιόσπιτο του Ασπρογέρακα. Εγώ θέλω να είμαι ελεύθερη όπως τα πουλιά. Να κολυμπάω χειμώνα καλοκαίρι, να βλέπω τα καράβια να μπεινοβγαίνουν στο λιμάνι και να σκέφτομαι ποιο θα με πάρει κάποια μέρα μακριά από το νησί, τη μάνα μου και την άχαρη ζωή μου.

Κατάλαβα ότι ο τόπος δε με σήκωνε πια το απόγευμα που με έστειλε η μάνα μου να πάω το χαλί στο σπίτι του

γιατρού. Το είχε πλύνει, το στέγνωσε και το φόρτωσε στην πλάτη μου. Η γιατρίνα μού έδωσε τα χρήματα και ένα μήλο για μένα. Το καταβρόχθισα στη στιγμή. Στον γυρισμό είδα κόσμο στην πλατεία. Ο Μενέλαος, ο καραγκιοζοπαίχτης, είχε έρθει από τη Χίο, όπως έκανε συχνά, και έδινε παράσταση. Ο πειρασμός ήταν μεγάλος. Άκουγα γέλια και φωνές από μικρούς και μεγάλους. Χωρίς δεύτερη σκέψη, έβγαλα από την τσέπη μου λεφτά για το εισιτήριο και μπήκα μέσα.

Όλοι γελούσαμε όταν το Κολλητήρι έτρωγε σφαλιάρες από τον πατέρα του κι όταν μάλωνε ο Καραγκιόζης με τον μπαρμπα-Γιώργο. Όταν τελείωσε η παράσταση, η ώρα είχε περάσει. Ευχαριστημένη και σιγοτραγουδώντας έφτασα στο σπίτι μας.

Δεν πρόλαβα ν' ανοίξω την πόρτα. Η μάνα μου όρμησε πάνω μου και άρχισε να με χτυπάει στα χέρια, στα πόδια, στο κεφάλι με τη βέργα που άνοιγε φύλλο για τις πίτες.

Ο πόνος ήταν τσουχτερός, δεν τον άντεχα. Άρπαξα τη βέργα από τα χέρια της, την έκαμα δυο κομμάτια και τα πέταξα στον δρόμο.

Τη νύχτα μούσκεψα με δάκρυα το μαξιλάρι μου και σκέψεις τρελές περνούσαν από το μυαλό μου...

Εκείνο το καλοκαίρι ήταν από τα πιο ζεστά. Ξύπνησα μέσα στο σκοτάδι, μούσκεμα στον ιδρώτα. Έβαλα την πουκαμίσσα που φορούσα για να κολυμπώ, άνοιξα σιγά την πόρτα για να μην ξυπνήσω τη μάνα μου κι έτρε-

ξα στην παραλία. Η θάλασσα ήταν λάδι. Κολύμπησα ως την ώρα που ο ουρανός, εκεί κατά την ανατολή, άρχισε να παίρνει ένα χρώμα ασπρουλιάρικο, σημάδι ότι σε λίγο θα ξημέρωνε. Και τότε, μέσα στην πρωινή ομίχλη, το είδα. Έμοιαζε με πλοίο-φάντασμα, εγώ όμως το γνώρισα. Ήταν η *Αστραπή*, το καράβι του καπετάν Κωσταντή, το πιο όμορφο σκαρί του νησιού μας. Αναρωτιόμουν τι όμορφες προαμότητες θα έφερνε πάλι από την Ανατολή.

Η είδηση για τον ερχομό της *Αστραπής* έγινε αμέσως γνωστή. Ο Νικήτας ο ντελάλης, νωρίς νωρίς με τη δυνατή φωνή του γύριζε στις γειτονιές και διαλαλούσε:

«Νοικοκυραίοι, σήμερα έδесе στο λιμάνι η *Αστραπή* του καπετάν Κωσταντή, φορτωμένη με όλα τα καλά που ποθεί η ψυχή σας. Ελάτε όλοι στον καφενέ του Θωμά να πιούμε ένα κρασάκι κερασμένο από τον καπετάνιο και να θαυμάσετε τα εμπορεύματά του!»

Μ' έτρωγε η περιέργεια να δω τι είχε φέρει πάλι ο καπετάνιος. Το 'σκασα χωρίς να με πάρει είδηση η μάνα μου και από νωρίς στήθηκα μπροστά στο ανοιχτό παράθυρο του καφενέ. Στο πάτωμα είχαν στρώσει κάτασπρα σεντόνια και πάνω τους ήταν απλωμένα μεταξωτά υφάσματα, χρυσά πασούμια κεντημένα, κομπολόγια από κεχριμπάρι, χρυσές καδένες, περιδέρια με φλουριά, ζώνες ασημένιες με χρωματιστές πέτρες, κουβάρια με χρυσές και ασημένιες κλωστές, ασημοστόλιστες πιστόλες, ρολόγια με χρυσές καδένες, χαλιά, πιάτα και βάζα ζωγραφισμένα με πουλιά και λουλούδια.

Και σακούλες με μπαχαρικά, κανέλα, πιπέρι, μοσχοκάρφια, μοσχοκάρυδα, η μυρωδιά τους με ζάλιζε.

Μόνο στο σπίτι του Ασπρογέρακα είχα δει τόσους θησαυρούς, παλιότερα, μια μέρα που με έστειλε ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου να του πάω ένα καλάθι με μπαρμπούνια και αστακούς. Όση ώρα περίμενα να μου φέρει τους παράδες, χάζευα ολόγυρα και είχα ανοίξει το στόμα μου σαν χάνος. Τα πατώματα ήταν στρωμένα με χαλιά, κάδρα κρέμονταν στους τοίχους, σερβίτσια ασημένια και βάζα από κρύσταλλο στόλιζαν τους μπουφέδες. *Μήπως είναι καλή η ιδέα της μάνας μου να πάω δουλάκι στο σπίτι του Ασπρογέρακα; είχα σκεφτεί.* Θα ζούσα μέσα στα πλούτη, θα φορούσα όμορφα φουστάνια και κάθε μέρα θα ξεσκόνιζα τους μπουφέδες, θα τίναζα τα χαλιά, θα γυάλιζα τα ασημικά και θα μάθαινα να μιλάω σαν κυρία.

Εκείνο το πρωί, στου Ασπρογέρακα, μια γριά υπηρέτρια μου έφερε τους παράδες κι ένα χωνάκι με σταφίδες. Μόλις βγήκα από το πλουσιόσπιτο, ο αγέρας που φυσούσε από τη θάλασσα καθάρισε το μυαλό μου. Εγώ δεν ήμουνα για ξένα σπίτια και δουλειές. Ήθελα να είμαι ελεύθερη, να παίζω στις αλάνες, να κολυμπάω στη θάλασσα και να ονειρεύομαι ταξίδια.

Γιαννούλα, η πειρατίνα του Αιγαίου

Σκηνές από τη ζωή των πειρατών τα χρόνια της Τουρκοκρατίας
Λίτσα Ψαραύτη

Όταν η νεαρή Γιαννούλα μεταμφιέζεται σε αγόρι και μπαρκάρει ως ναύτης στην *Αστραπή* για να ξεφύγει από τη μητέρα της και από τη φτώχεια του νησιού, δεν έχει ιδέα για την αποκάλυψη που την περιμένει: η *Αστραπή* δεν είναι συνηθισμένο εμπορικό πλοίο, αλλά ένα από τα πειρατικά που αλώνιζαν στο ελληνικό αρχιπέλαγος τα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Ρεσάλτα, λάφυρα, απαγωγές, σκοτωμοί – αλλά και συναρπαστικές ιστορίες από το παρελθόν, κρυμμένοι θησαυροί και έρωτες, όλα αυτά θα γίνουν η ζωή της Γιαννούλας στα νερά του Αιγαίου για πάνω από έναν χρόνο.

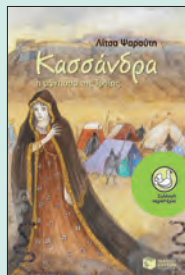
Όταν επιστρέφει πια στο νησί, το άγριο αγοροκόριτσο έχει μεταμορφωθεί σε μια όμορφη νεαρή γυναίκα, έτοιμη να σταθεί στα πόδια της και να αρχίσει να ζει την πιο προσωπική της περιπέτεια...

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Εύη Τσακνιά

10+ Συλλογή περιστέρια

Διαβάστε επίσης:

Τουρκοκρατία,
πειρατές, περιπέτεια

ISBN 978-960-16-8328-7

9 789601 683287

Βοηθ. κωδ. μπχ/σπς 12328